

‘Het notariaat moet alert zijn’

Nederlanders die vermogen hebben in het buitenland zonder daar belasting over te betalen, hebben nog tot 1 juli van dit jaar om ‘vrijwillig te verbeteren’. Daarna loopt de versoepelde inkeerregeling af en gelden er hoge boetes.

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Truus van Gog

Pieternel Kouwenhoven, kandidaat-notaris bij Loyens & Loeff, krijgt geregeld mensen aan de telefoon die meer willen weten over de inkeerregeling. ‘Het is een gevoelig onderwerp. Vaak wordt het zo gebracht dat het niet over de persoon zelf gaat. Men doet alsof men informatie vraagt voor iemand anders. Mijn buurvrouw heeft zwart geld, wordt er dan gezegd.’

‘Mensen voelen steeds meer de noodzaak om buitenlands vermogen te melden’, zegt Harold Asbreuk, advocaat-belastingkundige bij Loyens & Loeff. ‘Er vindt in Europa steeds meer uitwisseling van informatie plaats. Nu er per 1 januari 2015 uiteindelijk ook uitwisseling van gegevens met Zwitserland zal gaan plaatsvinden, zijn de effecten van het bankgeheim in Europa eigenlijk opgeheven. Hoe die uitwisseling van gegevens er exact gaat uitzien, is nog niet helemaal duidelijk, maar het wordt een automatische uitwisseling van inlichtingen. Dat zeggen Zwitserse banken op dit moment zelf ook tegen hun klanten. Ze willen dat hun klanten dit oplossen voor 1 januari 2015.’

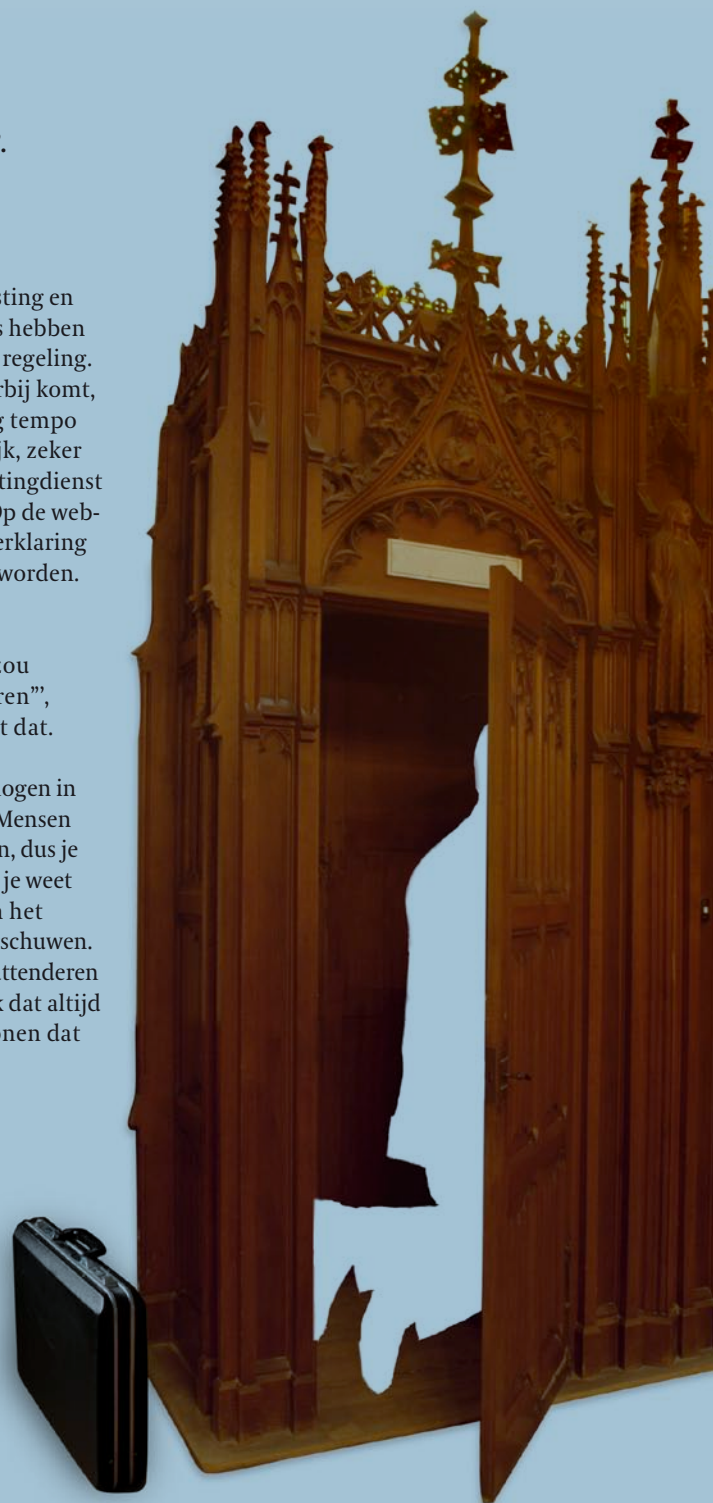
BOETE

Wie zwart geld in het buitenland heeft en tegen de lamp loopt, riskeert een boete van 300 procent van de ontdoken belasting. Voor degenen die hun verzwegen buitenlandse vermogen zelf aangeven bij de Belastingdienst, bedraagt de boete 30 procent van de ontdoken belasting. Deze boete wordt per 1 juli 2015 verhoogd naar 60 procent. Om mensen te stimuleren hun verzwegen inkomsten of vermogen te melden bij de Belastingdienst, is de inkeerregeling tijdelijk versoepeld. Wie voor 1 juli 2014 vrijwillig ‘verbetert’,

betaalt alleen de verschuldigde belasting en geen boete. Duizenden Nederlanders hebben inmiddels gebruikgemaakt van deze regeling. Naarmate de datum van 1 juli dichterbij komt, neemt het aantal inkeerders in hoog tempo toe. Boetevrij inkeren is aantrekkelijk, zeker nu de kans groter wordt dat de Belastingdienst het zwarte geld op het spoor komt. Op de website van de Belastingdienst kan de ‘Verklaring vrijwillige verbetering’ gedownload worden.

SUBTIELE SIGNALLEN

Heeft de notaris hierin een rol? ‘Ik zou tegen cliënten zeggen: “Direct inkeren”,’ zegt Kouwenhoven. Asbreuk beaamt dat. ‘Dat kan het enige advies zijn.’ ‘Het notariaat moet alert zijn op vermogen in het buitenland’, zegt Kouwenhoven. ‘Mensen durven dat vaak niet zomaar te zeggen, dus je moet subtiele signalen oppakken. Als je weet dat mensen verzwegen vermogen in het buitenland hebben, moet je hen waarschuwen. Het is je plicht om je cliënten erop te attenderen dat ze dit moeten melden. Zelf zou ik dat altijd schriftelijk doen, zodat ik kan aantonen dat ik cliënten gewaarschuwd heb.’

‘Als je weet dat mensen verzwegen vermogen in het buitenland hebben, moet je hen waarschuwen’

tweede huwelijk wel wisten dat er verzwegen buitenlands vermogen was, maar de kinderen uit het eerste huwelijk niet. Dat zijn moeilijke gesprekken.’

TWAALF JAAR

De wet gaat uit van een navorderingstermijn van twaalf jaar voor de inkomstenbelasting. Asbreuk: ‘De Belastingdienst wil een compleet beeld van het vermogen. Wanneer zijn de bedragen gestort? Waren er opnamen? Hoe heeft het vermogen zich ontwikkeld? Net zoals wanneer je vermogen in Nederland hebt. Vervolgens betaal je over elk van die twaalf jaren vermogensrendementsheffing, dat is 1,2 procent van het vermogen. Daarboven komt de belastingrente, rente die berekend wordt omdat je te laat betaalt. Dat kan behoorlijk oplopen gezien het aantal jaren, maar de belastingrente is geen rente-op-rente.’ Soms kan de inkeerder op de belasting die hij moet betalen nog een aftrekpost toepassen. Asbreuk: ‘Bijvoorbeeld als er inhoudingen zijn geweest. Sinds 2005 geldt in Europa de spaarrenterichtlijn. Zwitserse banken houden op de rente die ze uitbetalen aan buitenlandse rekeninghouders een EU-tax in. Die bedraagt inmiddels 35 procent van de reële rente. Dat geld wordt afgedragen aan het land waar de rekeninghouder woont. Als je in Nederland aangifte doet, kun je dat bedrag weer in mindering brengen op de verschuldigde belasting.’ Overigens is de herkomst van het vermogen meestal lastig te achterhalen, omdat het doorgaans bankrekeningen betreft die al veel langer bestaan dan twaalf jaar en waarvan geen oude gegevens meer voorhanden zijn.

NAVORDERING

Voor erf- en schenkbelasting geldt bij buitenlands vermogen tegenwoordig een onbeperkte navorderingstermijn. Hiervoor geldt geen

overgangsrecht; in situaties waar de termijn volgens het oude regime al verstreken was – eerst na vijf jaar, later na twaalf jaar – bestaat toch de kans op navordering. ‘Dat is in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel’, zegt Asbreuk. ‘Dat is in het debat destijds wel aan de orde geweest, maar het uitgangspunt was: het is fraude en dat kan niet.’ Dat betekent dat inkeerders die het vermogen hebben geërfd behalve inkomstenbelasting ook erfbelasting betalen. ‘Zelfs als het een nalatenschap uit de jaren vijftig betreft. Dat hebben we meegemaakt’, aldus Asbreuk. Dan wordt er afgerekend volgens het belastingregime dat gold toen de erflater overleed. Bij schenkingen vangt de navorderingstermijn aan bij het overlijden van de schenker. ‘Vaak zijn schenkingen niet meer te achterhalen, maar als uit de bankbescheiden blijkt dat er grote opnamen zijn gedaan, zal de Belastingdienst vragen waar dat geld voor bestemd was. Als het een schenking betrof, moet er alsnog schenkbelasting betaald worden.’

INGEWIKKELD

Kunnen notarissen een ‘vrijwillige verbetering’ zelf afhandelen als hun cliënten hierom vragen? ‘Als je je verdiept in de materie hoeft het niet ingewikkeld te zijn’, vindt Asbreuk. ‘Je moet voldoende kennis van zaken hebben om ervoor te zorgen dat je cliënt niet te veel betaalt. Te weinig ook niet, maar natuurlijk ook niet te veel. Hoe lastig of eenvoudig het is, hangt van de situatie af. Betreft het één bankrekening met spaarrente, of gaat het ook om trustverhoudingen en Limiteds?’ ‘Dat kom je vaak tegen, ook bij relatief kleine vermogens’, zegt Kouwenhoven. ‘Vroeger werden die structuren standaard aangeboden door bankmedewerkers in Zwitserland of Guernsey. Dan zei men: “Dat is hier gebruikelijk.” Zo zijn veel mensen tamelijk onwetend in dit soort structuren terechtgekomen.’ ‘Als het ingewikkeld is, kun je je cliënten het best adviseren een advocaat te raadplegen die thuis is in fiscaal recht’, vindt Asbreuk. ‘Een accountant kan natuurlijk ook, maar het voordeel van een advocaat is dat deze net als de notaris een verschoningsrecht heeft.’ ■

GENERATIEKWESTIE

Zowel Asbreuk als Kouwenhoven merkt dat het vooral de oudere generaties zijn die een of meer verzwegen bankrekeningen in het buitenland hebben. ‘Mensen die in het verleden geconfronteerd zijn met een belastingdruk van meer dan 70 procent’, zegt Kouwenhoven. ‘Of mensen die getraumatiseerd zijn door de Tweede Wereldoorlog’, aldus Asbreuk. ‘Uit angst voor nieuwe oorlogsdreiging wilden ze hun geld veiligstellen. Zwitserland is een neutraal land, dus daar brengen we het, was de gedachte.’ Jongere generaties die gebruikmaken van de inkeerregeling doen dat bijna altijd omdat ze zwart geld hebben geërfd. ‘Het is vaak een generatiekwesitie’, zegt Kouwenhoven. ‘Het betreft bankrekeningen van hun ouders en misschien zelfs van hun grootouders. Vaak waren de jongeren er niet eens van op de hoogte. Hun ouders zijn overleden en zij stuiten opeens op een Zwitserse bankrekening als ze de papieren doornemen. Hun ouders hebben daar altijd over gezwezen.’ Lastig wordt het als een van de kinderen het buitenlandse vermogen wil opgeven bij de Belastingdienst en de anderen niet. ‘Ik heb meegemaakt dat een moeder en een kind het per se niet wilden melden, maar het andere kind wel. Ik heb ook meegemaakt dat de kinderen uit het